

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

PREU DE SUSCRIPCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 9 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger 18.

JOSEPH VERDÚ Y FELIU.

L' infortunat jove escriptor català ab qui 'ns unian amistosas simpatias nascudas de la col·laboració ab que moltes vegades havia honrat al nostre semanari, era fill de Vilanova y Geltrú. Nasqué 'l dia 25 de setembre de 1853, y desde l' any 1865, exceptuant certes temporadas, vivia á Barcelona.

Estudiá la primera ensenyansa en sa vila natal y en l' Institut de aquesta ciutat lo primer any de batxillerat que hagué de deixar per motius de salut. Desde llavors sa principal ocupació fou la de pintor d' obras, dedicantse á la literatura 'ls ratos vagatius que tenia després de las horas de treball.

Sense altre mestre que ell mateix, y fent visibles progressos cada dia, veje satisfeta per primera vegada sa afició literaria ab la publicació de una *warada* en *La Campana de Gracia* del 15 de juny de 1873.

Desde llavors continuá col·laborant en un gran número de publicacions, de algunas de las quals ne fou fundador. Aficionat á pendre part en los certámens literaris, arribá á guanyar més de setanta distincions, entre premis y accésits, per treballs en vers y en prosa, serios y festius.

En octubre de 1876 doná á l' estampa un tomet de poesias catalanas ab lo titol de *Brots*, contenint ade-

més de alguns treballs premiats, una notable colecció de faulas, género literari pel qual tenia molta facilitat. Tota la premsa s' ocupá laudatoriament de aquesta obreta, alentant al seu autor perque 'ls brots que tant prometian se convertissen en flors y en fruita. Desgraciadament la mort l' ha sorpres quan preparava una més numerosa colecció de treballs que ha deixat inédits, y qu' es d' esperar veuran la llum pública.

També havia donat algunas produccions á la escena pagant tribut principalment á las circumstancias; pero pot dirse que encare no haviam vist res, dats los molts esbossos que ha deixat en cartera; y tenint en compte sas condicions pel género festiu, no hi ha dupte que hauria lograt conquistarse un bon nom entre 'ls autors dramátichs catalans. La mort no ho ha volgut, y aixis no podém fer més que referirnos á las 23 obras dramáticas de que tenim noticia, classificadas de la següent manera:

ESTRENADAS EN TEATROS PÚBLICHS.

Lo Cantó, 1 acte y en vers, 1877; *Teatro Español*.—*A fiestas de la Pilarica*, 1 acte y en vers, 1877; *Bon Retiro* (castellana) ab col·laboració de Pere Poblador.—*Retrets*, 1 acte y en vers, 1877; *Bon Retiro*.—*Colls y punys*, 2 actes y en vers, 1879; *Odeon*, ab col·laboració de J. O. Molgosa.—*Borregos de cal Caba*, 1 acte y en vers, 1879; *Teatro principal de Vilanova*.—*Tanner!* monólech en vers, 1880; *Bon Retiro*, ab col·laboració de Miquel Palá.—*No t' arronsis!* sarsuela en 1 acte y en vers, 1881; *Teatro Masini*, música del mestre Martí.—*Revista de Barcelona*, 1 acte y 5 quadros, 1884; *Tivoli*, ab col·laboració de Emili Coca y Collado.—*Don Juanitu*, parodia en 3 actes y en vers, 1885; *Español*.

ESTRENADAS EN SOCIETATS PARTICULARS.

Jan Petit, gatada en 1 acte y en vers, música popular, combinada per ell mateix, 1874.—*Los pintors de Barcelona*, gatada en 1 acte y en vers, música popular, combinada per ell mateix, 1875.—*Dilluns*, 1 acte y en vers, 1875.—*Fals*, parodia del *Faust*, 1 acte y en vers 1877, las quatre estrenadas en *Jovellanos*.—*A las foscas*, 1 acte y en vers, 1879; Gavilan, societat *Veloz Clup*.

INÉDITAS.

La tranquilitat es vida.—*La ignorancia es atrevida*.—*L' interés*.—*Duptar de l' honra*.—*O beguda ó dignitat*, (parodia de *O locura ó santidad*).—*La Triquina*.—*L' estudiant Borrascas*, (parodia de *Joan Blancas*, premiada).—*Vetllant y Lo jugador*. (dos monólechs premiats.) Totas aquestas obras son en un acte y en vers.

¡Qui havia de creure 'l dia 8 de juny, quan sos

amichs lo veyan plé d' esperansas y de vida, actiu y laboriós y cada dia més aficionat á la literatura, qui havia de creure que l' endemà demati, en poch minut havia de ser cadáver!

Verdú ha mort á la edat de 31 anys, deixant una filla que avuy té deu anys, de sa primera muller donya Mercé Viachi, que morí 'l dia 18 de janer de 1877, y en lo més viu desconsol á sa segona esposa D.ª Teresa Soler y Roig, que havia estat casada ab primeras nupcias ab lo malaguanyat escriptor, vilanoví també, don Joseph Campaná y Verdú, cosí germá del poeta que avuy plorém.

¡Tant-de-hó que contribuheixi á consolarla aquest petit recort tributat á la bona memoria de son difunt espós, aixis com lo sentiment que en sa sobtada mort han pres tots quants l' estimavan, qu' eran tots quants lo coneixian!

P. DEL O.

¡TOROS!

Enrera.

I.

Pels cantons hi ha uns papers impresos que dibuen:—*Gran corrida*—y al dessota, ab unas altres lletras se llegeix:—*Si el tiempo lo permite*—perque hi ha vegades que 'l temps, al veure 'ls *progresos* d' Espanya 's posa á plorar.

Mes avall hi ha un cap de bou ab un nom al péu que diu:—*Frascuelo*—á lo que molts responen:

—¡No tenia l' honor de coneixell!

Una secció d' *álias* á continuació, *sol* á la dreta y *sombra* á l' esquerra; y anomenan primer lo *sol* perque es la part que més *crema* als toreros.

En lo teatro Principal hi ha una munió de gent que 's barallan, pera qui será primer en gastar quartos ab uns cartrons, que ja han anat á *menos*, de tant que ja tothom los ha passat la mà per la cara.

Un extranger, que s' ha fixat en lo nom del edifici, exclama:

—¡Aixó es un poble! ¡Aixó es civilizació! ¡Gloria á Barcelona! ¡Gloria al poble que tant estima lo teatro, temple del Art y la moralitat!

Y topanse ab un que ja té l' entrada, li diu ab un llenguatge mitj en plata y mitj en quartos, pero deixantse entendre:

—¡Es bona la companyia?

—¡Magnífica!

—¡Y 'la funció?

—Suposo que ho será.

—¡Vosté hi té afició?

—¡Una cosa grossa; no me 'n deixo cap!

—Tóquila, ¡vosté es un gran home!
Y digui: ¡val molt...
—¡Vuit rals al sol y dotze en la sombra!
—¡Cóm!
—Lo que sent.
—¡Sol al teatro?
—No señor, á la plassa.
—¿A la plassa diu?
—Si señor, al *Turín*.
—¿La plassa de Turin? ¡Home, no li parlo de las decoracions!
—¡Decoracions! ¡Y aral! ¿Qué empatolla? ¡Si nó n' hi há...!
—¡Cóm que no n' hi há!
—Home, sembla que vingui del hort, ¿qué n' hi ha vist may de decoracions en la plassa de toros?
—No es això un teatro?
—Si señor; pero venen las entradas per la corrida d' avuy.
—¡Ah! es á dir que vosté...
—Si, señor; vaig als toros.
—Fújim del devant, vaji en nom de Dèu y dispensi si li he dit gran home, tinch de fer una transposició; vosté es un *home gran*.
L' he prés per altre á vosté y á la ciutat de vosté; vaji als toros que estarà entre 'ls seus...!

Mentres tant los revenedors proveheixen de cartró; y com los *bolsistas*, després li donarán més valor del que no tèn.

Un amic d' aquell, diu:
—¿Qué 't deya aquell francés?
—Cá, home, un ignorant que 's creya que las entradas eran per la funció de teatro; déu ser comediant, perque m' alaba molt las comedias y diu mal dels toros...!

—No es això: es que 'ls francesos no 'n saben matar y 'ls sab gréu que 'ls d' Espanya tinguém aquest mérit...!

—Y sí, home! ves quan tindrán ells un *Frascuelo*, un *Gordito*, un *Lagartijo* ni un *Perey* que son la honra de la nació.

—Y qu' han de tenir! No 'n saben d' altre que parlar d' en Gambetta, Victor Hugo, Dumas y homes aixís que no mes son bons per *enrahonar* y escriure! Vaya un esperit vol l' escriure! Que s' hi posi en Victor Hugo devant de un toro, com ells! May mes se 'n parlava! Y are tant que se 'n parla!

—Ignorants, vet'ho aquí; aquesta familia val mes deixarlos estar.

—¿Quina hora tens?

—¡Calla!

—¿Qué hi ha?

—M' han pres lo rellotje...!

—¿Qué dius?

—¡Pillol! ¿Vólst'hi jugar que es aquell francés...?

—Y fuig; no li donguis tanta importancia.

—¿Qué vol dir?

—Que aquest mérit de pendre una cosa sense adonarte'n tampoch lo tenen los francesos. ¡Veus que van tan feixuchs! Aquí som mes *lleugers* en tot.

—Oh, sí: tu vas fent la broma y mentres tant lo rellotje ja ha volat!

—Bé: ¿qué ho dius de serio...?

—¡De debó...!

—Donchs, noy, no sé que t' hi digui: ¿Valia molt...?

—Oh, no ho sé: 'l vaig trobar á l' ermilla d' un altre...!

—Y donchs, mira estás en paus; donas la llibertat á un altre que sigui esclau de la cadena de un señor, y es igual.

—Pero, ¿no es una mengua no adonármes?

—Be ho es; pero, ja veurás, tots n' esgarrém una!

—¡Malviate 'l francés!

—¿Vas amunt?

—Si, tinch d' anar á dinar en la taberna del *Mico* que he quedat així ab la colla.

—Nada: jo tiro *volta* endins, fins á casa la dona.

—¡Vaja, donchs, ja 'ns hi veurém!

—¡Alante!

II.

Son las tres; los cotxes de la tranvia no poden donar l' abast; los animals suan de veure tanta familia y están quiets; pero al pet de las xurriacas se bellugan y y fan un altre pensament.

—¡Ingrats! diuen los caballs: disfrutan de veure degollar la nostra parentela pels seus representants!

Y de l' un á l' altre tot corrent se diuen á la orella:

—Quan nosaltres hi farém cap, ja 'ns venjarém tirant per terra als picadors, per veure si n' enforquillan algun.

—¡Lo mal es que 'ns farán bornis! diu l' altre.

Pélan las xurriacas y 'l de varas diu:

—Noys, si no corréu jo ho pago, ja 'n parlarém quan vingui l' hora en lo mateix estable del torin.

Y tot passant veuen algun parent seu, corrent molt mes porque no mes porta un tilbori ó una jardinera ab quatre xitxarellos sarauhistas d' aquells que, com deya en Bartrina, cuyda més de son cap lo perruquer que 'l catedràtic.

Tots ab un ventall de dos quartos, que la part artistica y literaria está á la altura del seu caletre, excepció d' algun que sense autorisació del mort, fan l' insult d' il·lustrarlo ab grabats del temps de Maria Castanya, que las figuras sembla que vagin enmidonadas.

Si 'l mort pogués parlar, de segur que al veure que 's *ventan* ab sos escrits los *ventaria* una bofetada d' andalús qu' es d' aquelles segons diuen ells, que un home va tant enlayre que al baixar ja s' ha mort de fam.

* * *

Per fi, després de las empentas de costum á las que 'ls ulls de poll tenen la guerra declarada, entran tots y queda la plassa atapahida de carn humana per mes pena del sigle, ab molts caps robellats que s' hi veuen, sembla tot junt mitj barril d' arangadas, mirat ab un vidre d' aquells que solen fer lo cap gros.

Ja hi som, y ja se 'n véu mes al sol que no n' hi ha en l' ombra.

Los palcos, ocupats per gent d' *upa* y gent d' *ápats* no fan mes que contemplar alguna *senyora* enguantada per forsa, y á la vora un señor que també porta guants, á qui 'l públich li canta ¡*fuera guantes!* perque es lo llenguatge oficial y propi del espectacle.

L' home, per fi, tira 'l guant á la plassa com desafiant á la civilisació y aplaudeix lo neci, que, segons un poeta, encare es pitjor que 'l no aplaudir lo sabi.

La part del sol, ab tanta estesa de parayguas y *sombrillas* no sembla sino un camp de bolets d' augment: y en la part de la *sombra*, la bellugadissa de tants ventalls sembla que refredant los caps calents, dongui un vot en contra l' espectacle; per lo que tots ne surten fets malbé, tal volta per las antipatias que alli dins se tenen á las lletras.

Sona un clari de sopte, y surt una colla de gent ab capes que mes tart s' han de batre ab las banyas d' una bestia.

Ab aquell bé de Deu de pantorrillas, á primera vista no sembla sino veure uns vidres de quinqué posats cap per avall contraris de la llum, aguantant la flamarada vermella de las capas que ells mateixos ja 'n diuen de la *flamarada*.

Després que han balandrejat una mica 'l greix, s' obra una porta, surt un animal de poch anys, y per la poca edat, tal volta, té la déria de anar darrera de las pantorrillas, pero aquestas fujen sempre de las banyas: no son mes que per fer denteta; son pantorrillas de trenta á quaranta anys, y encare de *sexo macho*.

Al cap d' un rato que l' han ventat una mica cada hù, ab la capa de la amistat qu' ell no 'ls vol admetre, s' encara ab un caball sech que porta á sobre un barret colgant á un home, ó una dona, puig no sé si es home ó dona perque du patillas y monyo; pero, al revés d' aquells, porta las pantorrillas de llauana.

La gent ne diu un *picador*; pero jo veig que en lloch de rentar roba, encara n' embruta.

La bestia per fi s' hi acostá, l' atura ell ab una forqueta, lo cavall se desangra, cau ell com un sach esperant que l' alsin, y aplaudeixen unas mans que may escriuen.

Al cap d' unas quantas caygudas d' aquells *Quijotes* del sigle, un señor elevat se'n adona y no faltant á la urbanitat fa volar un mocador blanch com si digués: —Deu te quart, bestia.

Creix la cridoria demanat mes victimas, y un corneti enrugallat y avergonyat de representar l' art de la música en aquell acte, sembla que digui:

—¡Ja n' hi ha prou! — Ja n' hi ha prou! mentres que un espectador fa un crit de —¡*Cobardel!*— y fuig esparverat veient que 'l toro salta la barrera.

Llavors los *caballeros* d' aquell torneig se n' entran á l' estable com si entressin á casa seva, mentres lo pobre *caball fort*, trenca fort lo farsellet que portava en un cantó de ventre.

La plassa rodona y tacada de sanch com está, sembla 'l *mapa-mundi* ahont lo toro sembla que hi busqui los tros que representa Espanya, per passarhi 'l peu: per fi creu qu' es una taca del cantó esquer y diu: —Té: fora del mapa— posants'hi de potas.

De cop, un fa 'l curro, ensenyant dos bastons enflocats y 'l toro murmura:

—M' ensenyas duas pantorrillas de paper, pero no m' enganyarás: á mi m' agradan las de bon palpis.

Se posa á corre de dret, y al ajupir lo cap se sent duas punxadas y que pican de mans.

—¡Endavant! pensa 'l toro, se creuen que soch farella y m' han posat arrecadas, pero al menos me las haguessen posadas á l' orella y 'n veu un altre que li fa senyal d' altres duas.

—¡Si que estaré ben guarnit! pensa, y 's mira aquell señor del mocador blanch y torna á saludarlo; de lo que 's torna á queixar lo corneti, ab tó de llástima, y 'l més presumit de la colla agafa la espasa, parla ab aquell señor que no 'l sent de una paraula, y li tira 'l barret; pero no hi arriba y al caure l' arreplega un d' aquells sarauhistas, més content que si hagués arreplegat un premi en un certamen literari ó artístic.

Lo toro treu un pam de llenga al veure que aquell que ha tirat lo barret hi va ab la espasa, volguentli dir: —Llenga tens, acóstat.— Aquell fa 'l valent y passa

per tal ab l' ajuda dels altres, que al véurel en perill tapan los ulls al toro ab las capas, fentli servir las banyas de penja-robas.

Però 'l toro que no vol jugar á *puput*, en ficant la banya en un forat, no para fins que torna las capas en faixas.

A la fi, quan ja 'l cansament lo deixa abatut, l' andalús li ensorra la espasa y ell agafa una tòs, que qualsevol se creuria que s' ha tornat tisich, puig tréu sanch per la boca y tot.

S' agenolla com demanant perdó, y un que li diuen *catxetero*, que per poruch mereixeria una *catxeta*, ab tot y véurel en l' agonia forcosa, li dona ab molta precaució unas quantas punyaladas al cap. ¡Vaya un ofici!

Lo toro dona una capsinada com enviant l' adèu al mon *civilisat* y la música *romp* ab l' americana de *El hombre es débil*.

Una pluja de barrets saluda al *curro* ab un picament de mans que sembla l' arribada d' en Prim llavors dels moros.

* * *

Unas mulas que portan cascabels treuen las victimas, y tornemhi altre cop; repeteixen l' espectacle mitja dotzena de vegadas, fins que vé 'l toro de *gracia*, pero 'l que menos es de *Gracia* ni de *Narriá*; sols que ho diuen, per fer creure que de toros n' hi ha per tot arreu.

Al sortir torna á venir allò dels cotxes y aquelles *senyoras* que van á la *descuberta* sentintse amoretas dels sarauhistas.

Y de passada 's veuen uns carros plens de cadavers cap-y-culats que demostran lo bó del espectacle tants com més son los infelissos.

Per fi surten los andalusos, ab aquells gechs tant curts com la seva talla intelectual y creient que tothom que 'ls mira 'ls admira, clouhen los punys y s' apretan lo cos que 'ls fa rebote més lo pit, com volguent dir satisfets:

—Aquí hi ha pit. Nosaltres som aquells homes que 'ns tractém ab animals!

JOSEPH VERDU.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Vida alegre... No parlém de *muerte triste*, perque l' obra d' Echegaray es de aquelles que no moren. ¡Y qué ha de morir!... Cada dia té una ovació; pero la senmana passada la ovació va ser grandiosa. Figürinse que van acompanyar á n' en Vico fins á casa seva, ab un entusiasme tal, que semblava 'l doctor Ferrán quan arribá á Alcira.

Mentres tant s' anuncia ja l' estreno de una altra obra d' Echegaray, que per cert passa á Catalunya... ¡Cá, si aquests autors, al últim no tindrán més remey que venir á estrenar totas las sevas obras á Barcelona! Ja que á Madrid (segons ells diuen) tenen més industria que aquí, nosaltres al cap-de-vall haurém de tenir més teatro que á Madrid. A lo menos, autors y actors farian aquí més quartos... y no trobarian tanta indiferencia.

L' obra del Sr. Estremera y de 'n Fernández Caballero, *El hermano Baltasar*, es una sarsuela tallada ab lo patró de moltas altres. Situacions adozzenadas: música plena de pretensions y total tres ó quatre pessas d' efecte, com l' americana, 'l minuet y alguna altra. Lo segon acte ompla bastant; pero 'l primer y 'l tercer son fluxos.

No s' estranyin de que no parlém del teatro *Ribas*, per la senzilla rahó de que no hem tingut ocasió de anarhi. Totas las empresas tenen la costum de invitar á la premsa y 'ls periodistas en aquest cas solém respondre á las invitacions de las empresas, tractantlas, per supuesto, ab imparcialitat, que ni ellas demanan, ni nosaltres fariam altra cosa. Donchs bé, l' empresa de *Ribas* ha tingut á bé prescindir de nosaltres, per descuít tal vegada, ó tal volta perque va creure 's que cada dia tindria plé y que la presencia nostra l' hi privaria una localitat. Desgraciadament per ella, aixó últim, segons nostras noticias, no ha arribat á realitzar-se y aixis nos havém vist lliures nosaltres de la obligació de assistir als estrenos de aquell teatro. Hem sentit á dir alguna cosa; pero 'ns ho callém, amichs com som, de parlar sempre per impresions propias.

Al *Circo Equestre* Miss Snide fá forrola. La veritat es que la tal miss es guapa y valenta.

Però jo hauria volgut veurela davant de un toro de 'n Lagartijo. ¡Viva Dèu y quins torassos! Negres com los aparadors de las botigas de Madrid, valents com en Ruiz Zorrilla y ab una intenció... de toro, van donar motiu perque la corrida del dimecres sigués lo que anunciavan los cartells: una *verdadera solemnitat taurina*... Corrida com aquella tardarém á tornarla á veure... Es á dir, no, la veurém lo dia que vulga 'l señor Font. Ab matadors com en Lagartijo y en Frascuelo y ab toros com aquells, l' éxit es segur.

Los picadors gemegarán; pero 'l públich y 'ls fabricants d' árnica estarán d' enhorabona.

N N N.

LA CANSÓ DEL ENFADÓS.

—Maria, gastém massa;—aixó no pot anar: lo mèu jornal no arriba—y no 'm vull empenyar. ¡Pàl menjar sol un duro!—vaja no pot seguf.—
—¿Véus que tot va car home?—¿Que m' explicas á mí?
—¿Es dir que no ho vols creure?
—¿En qué ho gastas, en qué?
—Home, si vols que t' ho conti t' ho contaré...

—Ves; cont'ho á ta tia.—Pero, vinam aquí: per pá, mitja pesseta—divuit quartos per vi; per sucre, quatre quartos—dos quartos per la sal: tres rals y mitj per oli.—per sabó un altre ral.....
—¿Com si 'm diguessis «Llucia» no vull escoltar re.
—Home, si vols que t' ho conti t' ho contaré!

—Te dich que gastém massa—y que no pot anar; mateix que la modista,—vaja, fa esgarriar: ara un compte, ara un altre:—aixó sembla una font... lo sabater vint duros—oh: y no sè de qué son: Jo hi tinch, que me 'n recordi, tres parells y no sè...
—Home, si vols que t' ho conti t' ho contaré.

—Ja veurás; vull fe estalvis;—vull passá ab lo que tinch: no vull aná al Hospici—dintre quatre anys ó cinch. ¿No pots tenir minyona?—no 'n tinguis: vull passar ab lo jornal que guanyo,—y vetho aquí clar.
—¿No 's pot passá avuy dia!—
—¿No 's pot passá? ¿perqué?
—Home, si vols que t' ho conti t' ho contaré.

—Bè passan los que guanyan—menos jornal que jo!
—Oh, no ho vulguis entendre—si hi passan ó si no: á las casas dels altres—no ho vull saber com van per xó hi ha tants misteris,—miracles ne se 'n fan: Jo també sè unas cosas....
—¿Y que tens de sabé;
Home, si vols que t' ho conti t' ho contaré.

—Bè: ni vull que m' ho contis—ni ho deixis de contar: la mèva senmanada—per tot ha d' abastar. ¿No pots carn? arengadas:—¿no pots fer naps? fas cols: hem de passar per forsa—tant si vols com ne vols.
—Donchs t' durás lo pòndol porque jo no podré.
Vaja, y si vols que t' ho conti t' ho contaré.

—Calla, ó sinó m' altero—y faré un atentat!...
—Ay senyó, ¡per sè honrada!—¡jo no m' haguès casat!
—¡M' haguès romput las camas—quan vareig comprá 'l lit!
—Fos com aquellas donas—que enganyan al marit. Próbaho t' una senmana á veure si ho sabs fè;
jo no: y si vols que t' ho conti t' ho contaré.

—Sempre haig de senti aquesta—cansó del enfadós! Jo no tinch de probarho:—no tenim d' esser dos; jo tinch d' aná á guanyarlos;—quan t' hi vajas per mí, me podrás dir que ho probi;—ara no m' ho pots di.
—Donchs, no puch passá ab menos:
—Pots passá y ben rebè.
Vaja, y si vols que t' ho conti t' ho contaré.

—Déus volguer que estalvihi—per tu poguer gastá. —¿Rebrás una castanya?—¡M' ha amenassat! ¡oh! ¡ah!
—¿Dona, si t' 'm provocas!—¡Ja no m' estima!—¿No? fesme un petonet, cuita:—després te 'l faré jo.
Tè; y muixoní ab ta mare porque si contas ré....
—Bueno, donchs, fésme un altre....
No ho contaré.

JOSEPH VERDÚ.

1882.

ESQUELLOTS.

En Cánovas ha caygut... Pero s' ha tornat á alsar. No obstant, la cayguda se li coneix, porque vá tot brut de pols.
Y are diuhen que 'n Sagasta, sempre caritatiu, s' ha encarregat de donarli una bona raspallada.

Un corresponsal que 'l Brusí t' á Valencia, comensa la seva carta ab las següents ratllas:
«¡Parece milagro de la Virgen!» dicen al ver lo que pasa los valencianos que el mes pasado aclamaban á Nuestra Señora de los Desamparados, declarada patrona de Valencia por su Santidad. Y en verdad, es notable que estamos tan bien, aunque no faltan zozobras para el porvenir »
Sembla un miracle de la Verge, aunque... ¡fíate en la Virgen y no corras!

Lo que realment sembla miracle de la Verge, es que

l' aranya del Correo Catalán no haja agafat aquesta mosca espiritual.

Un dels nostres col·laboradors, que á lo que sembla, déu ser dependent de comers nos suplica la inserció de las ratllas següents:

«La Cámara de comers de Nova Yorck ha acordat que tots los establiments comercials se tanquin al mitjdia.

»En virtut de tal determinació, succeheix que tots los dependents de comers poden anar per las sevas lo dissapte á la tarde y passar tot lo diumenje ahont vulgan á reposar dels treballs y privacions de la senmana.

«¿Qué tal? ¿Per qué no hauria de ferse aixó aquí á Barcelona, sobre tot á l' época calorosa?

»Vaja, animinse, senyors comerciants, que á més de ser una mida molt higiénica, faria guanyar alguns quartos á las empresas carrilayres...

¡Alsa amigo! ¡quin modo de anar á la torre! ¡Quin modo de treure's de sobre las miasmas y 'ls microbis!... ¡Quina rifa! ¿No es veritat, Srs. espatlla-tamboretts?

Per nosaltres no sols es qüestió de salut é higiene, sinó qüestió moral y religiosa.

Perque ¿qui son los comerciants que guanyan més? Los més juhéus.

¿Per qué, donchs, no han de santificar una part del dissapte, com ho fan tots los israelitas?

Hem de fer justicia á Mossen Verdguer, que ha renunciat á la canonjia que li havia concedit lo govern. Un altre s' ha menjat la breva tot de seguida.

Y es de créure que dirá: «Déu te mantinga l' afició als versos, fill de las musas.»

Traduheixo.

«¿Que qui son aquells que davant del convent de monjas agustinas de Murcia se reparteixen tant depressa y tant plens d' ira tremendas bofetadas?

»Ay, ay, ¿qué no ho véu, home, que son dos capellas que 's disputan fraternalment la conversió de una penitenta esgarriada?»

Y després ab aquests *acaloraments* estrányinse de que á Murcia hi haja cassos.

L' arcalde de un poble de la provincia de Soria vá saber que una minyona que tractava de casarse estava embarasada.

¡Y volia regonéixela!...

Aixó no porta malicia y per mí la cosa es neta... Es sols que allí vá molt dreita la vara de la justicia.

Per últim l' Ajuntament ha concedit al Sr. Serrano de Casanova los terrenos del Parque que demanava per emplassarhi una gran exposició internacional.

Ja era hora á fé de que 's resolgués un expedient que feya temps que dormia á la casa gran.

Després de tot se tracta de fer un gran bè á Barcelona, sense que á la ciutat li costi un quarto.... y á caball regalat no li miris lo dentat.

Are no falta sino que 'ls nostres industrials y productors s' esmerin, porque la projectada exposició siga per part de Catalunya una gran mostra de lo que pot la terra catalana en punt á industria, treball y activitat productora.

Estém segurs qu' en aquesta ocasió menos qu' en cap més hem de quedarnos endarrera.

Molt s' han ocupat aquests dias de si Madrit es més ó menos industrial que Barcelona.

Jo coneix á Madrit perfectament, coneix també á Barcelona, y crech com los madrilenyos, que nosaltres nos quedem endarrera... pero molt endarrera.

Regonech que nosaltres tenim mes xamaneyas.... Pero no pot negarse, porque seria una gran injusticia, qu' ells tenen més caballers de industria.

L' altre dia, contra lo qu' esperava la molta generació que s' havia reunit á la Audiencia, vá celebrarse á porta tancada la vista de la causa entaulada contra 'l periódich de Sabadell *Los desheredados*, per atachs á la religió.

Francament, ja comensa á ser aixó una especie de sistema: quan una vista ha de oferir interés, tancan la porta y 'ls senyors de la sala s' ho quedan tot per ells

Per supuesto, de aixó se'n diu *judici oral y públich*. ¡Y públich!

Regoneixem las facultats discrecionals que la lley dona als magistrats; pero per aixó mateix seria de desitjar que 's restringisen los cassos en que 'l judici pogués celebrarse á porta tancada.

Y encare aixís s' hauria de donar al processat las facultats de poder convidar á una dotzena de amichs... Ja qu' ell paga la festa, fora molt just que 'l hi deixessin obsequiar als seus intims.

¿Que no ho saben?

S' ha mort lo lleó del Retiro de Madrit.

Era la personificació del poble espanyol: molt gros; pero ja feya temps que no li quedava sinó la pell y 'ls ossos.

Vamos qu' en Romero Robledo no 's queixará.

¿No ha declarat lo cólera de Real órdre? Donchs ja t' é un cas.

La domadora del Circo Equestre, Miss Snide juga ab un ós.

—¿Y qué t' é aixó de particular? me deya una xicota molt caya. Jo sense ser domadora sempre 'n faig anar mitja dotzena andoyna.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Es tros de terra d' estima
sent bó es molt ventajós
negació molt usada es

De segur haurás comprés
ab lo que deixo firmat
qu' es un poble visitat
mol sovint, *Prima-dos-tres*

ASNEROLF ALKUSPA.

II.

Dintre un bosch miro un *primera*
y no pujo may *segona*.
Lo tot pèl progrés no dona
que anar vol sempre endarrera.

UN PAGÉS.

SINONIMIA.

Un amich mèu que 's diu *tot*
unas *tot* se vá comprar:
—Y are que 't *tot*, me digué
de una podrás disposar.

J. LANAG A.

INTRÍNGULIS.

Buscar un nom de dona, que trayentne una lletra quedi convertit en un nom de animal; trayentne duas en un altre nom de animal y trayentne un' altra en una vocal.

MORBO ESPORÁDICH Y C.^a

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6—Utensili de fuster.
- 1 2 3 4 2—Nom de dona.
- 6 2 3 4—Amaniment.
- 2 3 4—Per pescar.
- 3 5—Nota musical.
- 6—Una lletra.

TARONJA DE CONVENT.

CONVERSA.

—¿Qué tal pubilla? ¿Com estém de bateig?
—Avuy he rebut carta y ab lo seu permís demá marxo.

—Si no t' es res á fer, vaji en nom de Déu... Pero es-colti ¿quin nom li posará?

—Si es noy Mariano; si es noya, vaja, per obsequiarlo á vosté li posaré 'l nom que m' ha dit.

A. RODELLA.

GEROGLIFICH.

13

: V :

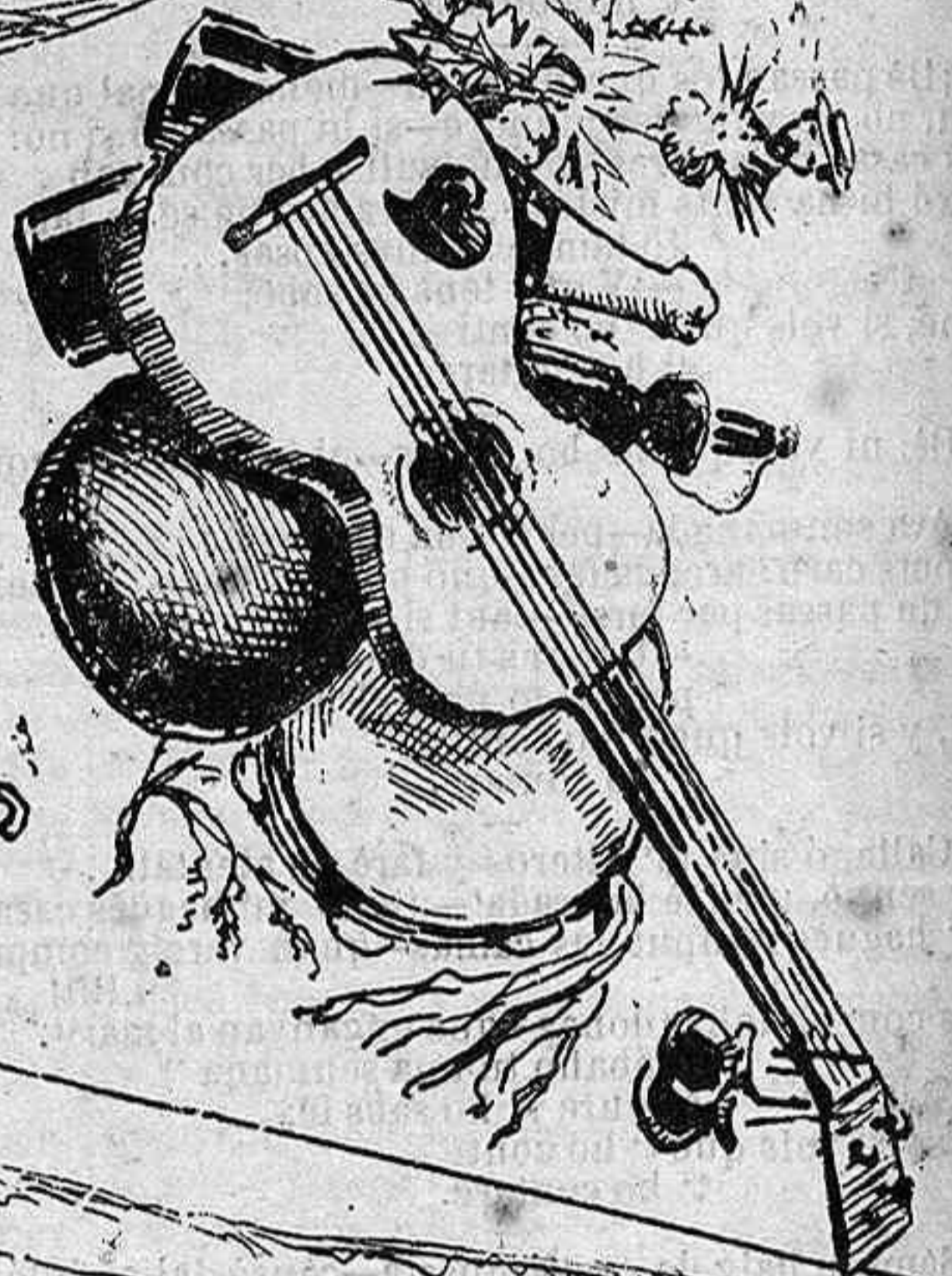
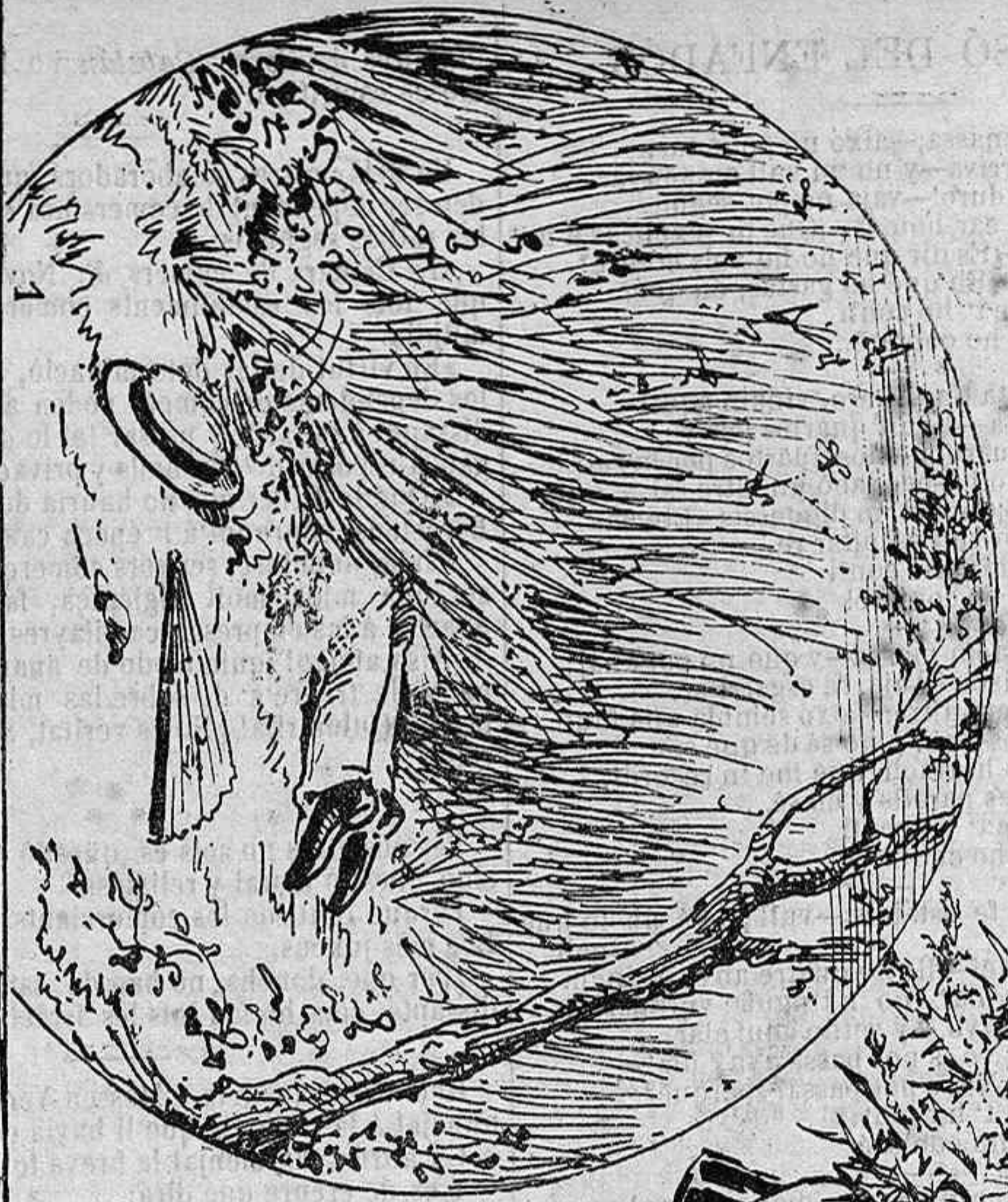
T ir B

FILOMENA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- 1. XARADA 1.ª.—*No-ce-dal*.
- 2. ID. 2.ª.—*Já-ti-ra*.
- 3. SINONIMIA.—*Nov*.
- 4. ROMBO.—
B
B O A
B O R L A
A L A
A
- 5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Hospital*.
- 6. TRENCA CLOSCAS.—*Lo ret de la Sila*.
- 7. CONVERSA.—*Lola*.
- 8. GEROGLIFICH.—*Per canadesos Canadá*.

RECORTS DE LA NIT DE SANT JOAN

1.—Los que la van perdre... perdentse.
2.—Los que la van perdre somiant truitas.

3.—Los que la van perdre honestament.
4.—Los que la van perdre millor.